

IRGR-Sadovo, acı fiğın (*Vicia ervilia*) fenotipik çeşitliliği ve yeni teknolojik çözümlerinin incelenmesi için bir projeyi koordine edecek.

Автор(и): доц. д-р София Петрова, Институт по растителни генетични ресурси "К. Малков" – Садово, ССА

Дата: 29.01.2026 Брой: 1/2026

IRGR-Sadovo, "Bilimsel Araştırmalar" Fonu tarafından desteklenen, Sözleşme No: KP-06-N96/14/10.12.2025 ile "İlerleyen küresel iklim değişiklikleri karşısında kullanım potansiyeli – acı burçak (*Vicia ervilia*) bitkisinin fenotipik çeşitliliğinin incelenmesi ve yeni teknolojik çözümler" konulu yeni bir projenin koordinatörüdür.

Proje uygulama dönemi 2025-2028'dir. Proje yürütücüsü Doç. Dr. Sofia Petrova'dır.

Yeterince değerlendirilmeyen ve hak ettiği değeri görmeyen bir dizi bitki türü, küresel tarım-gıda sistemlerini dönüştürmedeki önemli potansiyelini giderek daha fazla kanıtlamaktadır. Avantajlarına ve yüksek uyum

yeteneğine rağmen, bu türler büyük ölçüde geleneksel tarımın kapsamı dışında kalmakta ve genellikle büyük tahıl ürünlerinin gölgesinde kalmaktadır. Bu türlerin tarım uygulamalarına entegre edilmesi, artan biyolojik çeşitlilik, iklim değişikliğine karşı gelişmiş dayanıklılık ve küresel beslenme profilinin iyileştirilmesi de dahil olmak üzere çoklu faydalar sunmaktadır.

Vicia ervilia, acı burçak olarak bilinen, Akdeniz bölgesine özgü antik bir baklagil ürünüdür. Paleolitik döneme kadar uzanan uzun bir yetiştiricilik geçmişine sahiptir ve Neolitik ve Bronz Çağı'na ait arkeolojik buluntularda yaygın olarak temsil edilmektedir. Geçmişte acı burçak, Akdeniz ülkelerinde tahıl ve yem üretimi için önemli bir üründü, ancak popüleritesi daha verimli ürünlerin tanıtılmasıyla azaldı. Bu baklagil, bir dizi tarımsal avantaj – yüksek verim potansiyeli, kuraklık ve soğuğa tolerans, toprak verimliliğini iyileştirme ve marjinal topraklara ile yarı kurak bölgelere uyum sağlama yeteneği – nedeniyle yeniden değerlendirilmeyi hak etmektedir.

Acı burçağın tarımda başarılı bir şekilde yönetilmesi ve entegre edilmesi için, Ulusal Koleksiyon'daki mevcut çeşitlilik, uygulamaları ve önemi hakkında kapsamlı bilgiye sahip olmak esastır. Bu, tarım üreticilerinin ilgisini teşvik edecek ve çeşitli tarım ürünlerini içeren ekosistemlerin sürdürülebilir şekilde korunmasına katkıda bulunacaktır. Geleneksel bilgi bu türlerin yetiştirilmesi ve kullanımına ilişkin değerli bilgiler sağlasa da, mevcut boşlukları doldurmak, tarımsal uygulamalara ilişkin güncel tartışmaları çözmek ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak için derinlemesine bilimsel araştırmalar yapılması gerekmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, ulusal koleksiyondaki *Vicia ervilia* örneklerini fenotipleme, agronomik özellikler, biyotik ve abiyotik strese direnç ile biyokimyasal ve teknolojik parametreleri kullanarak kapsamlı bir şekilde karakterize etmek, değerlendirmek ve zenginleştirmektir. Biyokimyasal analizler, nişasta içeriği, toplam karbonhidratlar, triaçilgliserollerdeki yağ asidi bileşimi, tohum enerji değeri ve suda çözünür şeker içeriği konularında yeni bilgi üretmeyi amaçlayacaktır.

Araştırma sırasında belirlenen umut verici örnekler, üretim koşullarında test edilecektir. Doğu Rodoplar ve Sadovo bölgelerinde, geleneksel tarım koşullarında yerel bir sonbahar formu acı burçağın yetiştiricilik teknolojisinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

Doğu Rodoplarda organik tarla koşullarında yetiştirilen acı burçak

Acı burçağın un karışımlarına dahil edilmesi, daha dengeli ve fonksiyonel gıdalara erişim sağlayarak ulusal sağlık ve koruyucu politikanın bir önceliği olan halk sağlığı hedefleriyle uyumludur. Bu bağlamda, spesifik agronomik özelliklere dayanarak seçilen umut verici acı burçak örneklerinden elde edilen unun teknolojik özelliklerini değerlendirmek için kapsamlı bir çalışma seti planlanmaktadır. Unun, günlük tüketime yönelik ekmek ürünlerine dahil edilmesi için teknolojik potansiyelini belirlemek amacıyla, temel kalite göstergeleri kullanılarak tam bir teknolojik değerlendirme yapılacaktır.

Bu çalışmanın temel amacı, ulusal koleksiyondaki *Vicia ervilia* örneklerini fenotipleme ve agronomik göstergeleri kullanarak kapsamlı bir şekilde karakterize etmek, değerlendirmek ve zenginleştirmektir. Çalışma sırasında belirlenen umut verici örnekler, abiyotik stres direnci açısından test edilecek, biyokimyasal ve teknolojik parametrelerle karakterize edilecek ve Doğu Rodoplar ile Sadovo bölgelerinde üretim koşullarında denenmek üzere test edilecektir.

Görevler

- Morfolojik, fenolojik ve ekonomik özellikler kullanılarak acı burçak örneklerinin fenotiplenmesi ve değerlendirilmesi;

- Farklı ekolojik ve coğrafi koşullar altında umut verici acı burçak örneklerinin fenotiplenmesi ve değerlendirilmesi;
 - Biyokimyasal parametrelere dayalı olarak acı burçak örnek tohumlarının değerlendirilmesi;
 - Ekmekte protein içeriğini ve tat niteliklerini iyileştirmeyi amaçlayan, iki bileşenli buğday-acı burçak unu karışımlarının kimyasal-teknolojik analizleri.
-

Konu hakkında daha fazlası:

Bulgaristan'da acı burçakta (*Vicia ervilia*) kök çürüklüğünün (rhizoctoniosis) ilk raporu

Sadovo'da Çiftçi Günü – alternatif ve organik tarıma uygun ürünler